

Terra de **frontera**

Paisatge a banda i banda

En aquest número
EL TEMPS enceta un
seguet de reportatges
que ens acostaran
a la realitat,
sovint contradictòria,
de les terres que viuen
a tocar d'una frontera.
Diferents punts
dels Països Catalans,
i els seus veïns,
vistos des d'una banda
i l'altra de la ratlla.
Si és que n'hi ha.

La idea voltava de feia temps per la redacció. En dèiem "les fronteres", així, en general, i venia a ser una possibilitat de reportatge o, millor, una sèrie de reportatges que ens acostés a la realitat polièdrica i cantelluda, contradictòria, matisada, fins i tot nítida, de vegades, sovint boirosa, de les terres que viuen a tocar d'alguna ratlla.

Per no deixar-ho en el camp borrós de l'abstracte, per no generalitzar-ho i convertir el projecte en impossible, però, sobretot, per l'interès d'abastar —o provar de fer-ho— allò que ens és més proper i que, al capdavant, ens defineix, la proposta se centrava en les fronteres dels Països Catalans. I, aleshores, ja no es tractava només d'un acostament general a les transaccions duaneres, posem per cas, sinó de l'interès per les línies que interrelacionen i connecten, les que algú traça amb intenció de separar, les que existeixen i no tenen reconeixement. I totes aquestes, al nostre país, fan un bon feix. I un garbuig.

El viatge s'ha plantejat com un acostament amb intenció. Però sense premeditació. Amb intenció perquè EL TEMPS ha viatjat als punts que poden tenir un pes simbòlic per a la definició del nostre territori (a les interseccions amb Castella i l'Aragó, amb Múrcia i Occitània), sense oblidar un pas per la divisió autonòmica del Sénia, a veure què, o, encara, un primer treure el nas a l'única frontera que en té el nom (i que resulta que no ho és).

I amb cap premeditació, perquè s'ha optat per deixar-se endur. "Cada terra fa sa guerra", que va dir algú, i cadascuna

explica la seva, i a la seva manera. Sovint, a més, les casualitats s'enfilen soles i l'hospitalitat acaba fornint les millors històries.

L'única premisa, això sí, a l'hora de perfilar la tria: l'accés amb transport públic. No per principis, sinó per qüestions pràctiques: la redactora no té carnet de conduir i la possibilitat de l'autostop no es contempla.

Amb aquest breu carregament inicial d'intencions s'ha procurat deixar parlar les persones, de la pròpia terra i dels veïns, llegir alguns implícits, mirar els perfils del paisatge, que també tenen paraules, deixar-se endur pel vent de cada lloc, pels suggeriments dels que hi viuen.

En aquest primer lliurament, "Terra de frontera" s'ha acostat a la frontera estatal, la que parteix per la meitat la comarca de la Cerdanya (i que, paradoxalment, en evidenciar l'arbitrarietat de la separació establerta pels estats espanyol i francès, encara reforça el sentiment d'unió de tota aquesta immensa vall del Pirineu). En les etapes vinents, ens acostarem a la línia entre la Franja i l'Aragó, representada per les poblacions de Casp i Nonasp; i a les interseccions del País Valencià amb Castella (la Font de la Figuera i Almansa) o amb Múrcia; de la Catalunya Nord amb Occitània (de Perpinyà i Bao a Quilhan), de les dues bandes de la ratlla autonòmica dibuixada entre el Principat i el País Valencià (Ulldecona, Sant Rafael).

Una visió també subjectiva, possiblement. O no.

Núria Cadenas